

TRANSPORTFÖRETAGEN

Handledning för fordonslackerarnas yrkesprov

Transportföretagens yrkesprov för fordonslackerare

Yrkesprov för fordonslackerare är framtaget av yrkesnämnden LYN, men drivs och förvaltas av Transportföretagen från november 2025.

Handledningen är tänkt att inspirera och fungera som ett stöd för den som utbildar fordonslackerare. Den beskriver i text och bild en lackerares sju praktiska delar, de verktyg och material som ingår, vilka förberedelser som krävs samt hur varje del genomförs.

Innehållet är uppdelat enligt yrkesprovets sju praktiska delar, så att deltagarna kan träna på varje del som ingår. Yrkesprovet består även av en teoretisk del som kräver dator med internetuppkoppling.

Materialet är framtaget av Transportföretagen i samarbete med yrkeslärare på branschskolan för Kaross och lackering på Lugnetgymnasiet i Falun.

Om du har synpunkter på innehållet eller om du har frågor, hör gärna av dig till:

Maria Sjölin Karlsson

ansvarig för valideringen | Transportföretagen

maria.sjolin@transportforetagen.se

Uppdaterad dec 2025

Innehållsförteckning

Intro och bakgrund

- 4 Det här är Transportföretagens yrkesprov
- 5 Diplom
- 6 Yrkesprovets delmoment
- 7 Bedömningsprotokoll

Praktisk information

- 11 Utrustning för eleven
- 11 Yrkesprovsdagen
- 11 Bedömning av eleven

Så går valideringen till - steg för steg

- 13 Introduktion 1
- 13 Introduktion 2
- 14 Introduktion 3
- 15 Del 1 Kulörbestämning
- 16 Del 2 Spackelarbete
- 16 Del 3 Fyllerarbete
- 17 Del 4 Maskering
- 17 Del 5 Topplackering
- 18 Del 6 Lackuppbyggnad
- 18 Del 7 Efterjustering
- 19 Del 8 Hälsa & Säkerhet
- 19 Del 9 Teoriprov

Tips och länkar

- 20 Tips inför yrkesprovet
- 20 Länkar

Intro & bakgrund

Vad är yrkesprov?

Yrkesprovet för fordonslackerare är en typ av examination för att bekräfta yrkesskicklighet, status samt att förtydliga de krav branschen ställer på de som vill arbeta som fordonslackerare. Yrkesprovet innehåller både praktiska och teoretiska delar. Bedömningen av provets olika delar skrivs i ett bedömningsprotokoll. Yrkesprovet bekräftar elevens yrkesskicklighet och visar vilka kunskaper hen har. För arbetsgivaren är det ett intyg på att personen är anställningsbar.

Två absoluta krav för att delta är den [obligatoriska läkarundersökningen med tjänstbarhetsintyg](#) samt hårdplastutbildning ([lagkrav AFS 2014:43](#)).

"Elev ska kunna läsa och förstå leverantörernas produktdatablad och reparationsanvisningar samt omsätta informationen till ett arbetsmiljösäkert lackeringsarbete av säljbar kvalitet."

Branschens kompetenskrav

DIPLOM

Fordonslackerare

Karin Demo

671004-2468

Diplominnehavaren har visat yrkeskunnande som fordonslackerare med goda kunskaper och färdigheter inom yrkets följande områden:

Kulörbestämning
Spackelarbete
Fyllerarbete
Maskering
Topplackering

Lackuppbyggnad
Efterjustering
Hälsa & Säkerhet
Teoretiska kunskaper

Stockholm **2026-05-15**

Maria Sjölin Karlsson
Regionalt verksamhetsansvarig Kompetensförsörjning
Transportföretagen

Yrkesprovets delmoment

DELMOMENT
1. Kulörbestämning
2. Spackelarbete
3. Fyllerarbete
4. Maskering
5. Topplackering
6. Lackuppbyggnad
7. Efterjustering
8. <i>Hälsa & Säkerhet</i>
9. <i>Teoripro</i>

Bedömningen av **Hälsa och Säkerhet** sker under provets alla praktiska moment, del 1–7.

Teoriprovet del 9 ska genomföras digitalt innan det praktiska provet sker.

Bedömningsprotokoll

Bedömningsprotokoll fordonslackering

Namn:

Datum:

LN	Delmoment 1	Kulörbedömning	5 p	Godkänt 4P
		Korrekt preparerad yta för Spectrofotometer	1 p	
		Korrekt arbete med Spectrofotometer och rätt val av kulör	1 p	
		Färgprov applicerat korrekt	1 p	
		Godkänd kulörmatchning färgprov (slutbedömning)	2 p	
		Kommentarer		Poäng P

	Delmoment 2	Spackelarbete	15 p	Godkänt 10P
		Applicerat plastprimer under spackel	1 p	
		Applicerat spackel avsett för detalj	1 p	
2.1.2		Fri från randmarkering och sjunkningar efter reparation	3 p	
		Formriktig, utan reflektion från spackling (plast)	5 p	
		Formriktig, utan reflektion från spackling (plåt)	5 p	
		Bedömningsunderlag spackelarbete:		
		Formriktig, utan reflektion från spackling	5P	
		Svag reflektion efter spackling, inte iögonfallande	3P	
		Spackelarbete ger tydliga reflektioner	1P	
		Kommentarer		Poäng P

	Delmoment 3	Fyllerarbete	15 p	Godkänt 10P
		Applicerat primer vid behov (plåt detalj)	1 p	
		Applicerat plastprimer under fyller vid behov (plast detalj)	1 p	
2.1.1		Inga sliprepor synliga i baslacken	3 p	
		Fri från hack och porer	2 p	
		Fri från genomslipningar	3 p	
		Korrekt rengjord yta utan defekter av t.ex fett eller silikon	2 p	
		Utslipad struktur i underarbete; gammal lack och slipgrund	3 p	
		Kommentarer		Poäng P

Bedömningsprotokoll forts.

LN	Delmoment 4	Maskering	10 p	
2.3.6	Maskeringslager lagda rätt för att undvika att tryckluft lyfter skarvar och ökar risken för ryk och påslag.		2 p	
	Maskeringspapper släta och utdragna till den fulla längden av ytan som ska maskeras. Inga onödiga skarvar.		2 p	
	Förstärkningsmaskering utförd för att undvika genomslag/genomblödning och statiska ytor.		2 p	
2.2.12	Invändig maskering tillräckligt tät för att undvika ryk invändigt.		2 p	
	Springor till angränsande ytor tejpad för att undvika ryk och påslag.		2 p	
	Avmaskering går snabbt och smidigt.			
	Maskeringstejp som sitter kvar på bilen efter att maskeringen är demonterad är endast godkänt om det är till för att skydda angränsande detaljer mot färgryk som kryper.		2 p	
	Kommentarer			Poäng P

LN	Delmoment 5	Topplackering	30 p	
		Baslack	15 p	
		Baslacken avluftad korrekt före applicering av klarlack	3 p	
2.3.1		Ingen kulörskillnad mellan panelerna skärm och dörr	2 p	
2.3.2		Full täckning, utan genomblödning	2 p	
2.3.3		Fri från flammighet	3 p	
2.3.7		Övergång utbättring baslack		
		Utbättring osynlig	5 p	
		Utbättring synlig men ingen tydlig markering/ring runt bättring	4 p	
		Markering/ring runt utbättring lätt flammig	3 p	
		Synlig och flammig utbättring med markering/ring runt bättring	2 p	
		"Grusig" utbättring med markering runt bättring	1 p	
		Utbättring fortsätter över markering eller är lackad kant till kant	0 p	
		Kommentarer		Poäng P
		Klarlack	15 p	
2.2.1		Fri från främmande partiklar t.ex damm eller inneslutna partiklar färgpigment	3 p	
2.2.2		Fri från lackrinningar	2 p	
2.2.3		Fri från kratrar/silikon	2 p	
2.2.4		OEM-struktur/apelsinyta: avdrag 1P per fält som ej uppnått rätt yta	5 p	
2.3.4		Fri från kok, stick, matt yta, som sjunkit ihop eller inte uppnår rätt glans.	3 p	
		Kommentarer		Poäng P
	Delmoment 5	Topplackering totalt:	30 p	Totalt: p

Bedömningsprotokoll forts.

Delmoment 6		Lackupbyggnad							10 p	
Poängsättning skiktjocklek.										
Primer/Fyller	+/-0 my	5P	+/- 20 my	4P	+30 my	3P	+40 my	2p	+50 my	1P
Baslack/klarlack:	+/-0 my	5p	+/- 10 my	4P	+ 20 my	3P	+30 my	2p	+40 my	1P
My-mätning slipad Oem-grund före applicering Fyller.	Punkt 1		Punkt 2		Punkt 3		Punkt 4		Punkt 5	Uträknat Snitt
	_____my.		_____my.		_____my.		_____my.		_____my.	_____my.
My-mätning innan applicering Baslack/klarlack..	Punkt 1		Punkt 2		Punkt 3		Punkt 4		Punkt 5	Uträknat Snitt
	_____my.		_____my.		_____my.		_____my.		_____my.	_____my.
My-mätning Topplack	Punkt 1		Punkt 2		Punkt 3		Punkt 4		Punkt 5	Uträknat Snitt
	_____my.		_____my.		_____my.		_____my.		_____my.	_____my.
Skiktjocklek Primer/Fyller.	Slipgrund - oem grund=		Skiktjocklek enligt TDS Fyller		Avvikelse					Poäng
	_____my.		_____ - _____my		_____my.					_____
Skiktjocklek Baslack/klarlack.	Topplack - grundfärg=		Skiktjocklek enligt TDS Baslack och Klarlack		Avvikelse					Poäng
	_____my.		_____ - _____my.		_____my.					_____
Kommentarer										Poäng P

LN	Delmoment 7	Efterjustering	15 p
2.3.8	Fri från hologram/polerrosor		2 p
2.3.8	Fri från matt yta		2 p
2.3.8	Fri från blanka fläckar, som inte matchar strukturen		2 p
2.3.8	Fri från microsliprepor		2 p
	Fri från genompolerad yta		5 p
	Fri från märken efter sickling		2 p
Kommentarer			Poäng P

Bedömningsprotokoll forts.

Delmoment 8		Hälsa & säkerhet (del 1-7)	10 p
Skyddsutrustning använd korrekt			10 p
Anmärkningar: 1 p avdrag per anmärkning. Vid 10 anmärkningar avbryts provet på grund av farligt arbete!			Antal ggr
Ej använt friskluftmask där den erfordras			
Ej använt kolfiltermask där den erfordras			
Ej använt dammfiltermask där den erfordras			
Ej använt handskar			
Ej använt skyddsglasögon			
Ej använt hörselskydd			
Ej godkända arbetskor			
Ej godkända arbetskläder			
Produkt applicerad i fel utrymme			
Arbete utan utsug/dammsugare			
Oordning arbetsplats			
Förtäring i verkstaden			
Kommentarer			Poäng P

Delmoment 9		Teoretiskt prov	
Bedömning digitalt:		Icke godkänd	Godkänd
Teoretiskt prov (endast godkänd/icke godkänd):			

Domare 1:	Domare 2:
Domare 3:	Domare 4:

Totalt poäng av 110:

Poäng p

2. Praktisk information

Varje elev behöver följande utrustning:

- Tjänstbarhetsbedömning - Spirometri
- Täckt klädsel
- Skyddsskor
- Handskar
- Skyddsglasögon,
- Hörselskydd
- Kolfiltermask
- Friskluftsmask
- Sprutoverall
- Spackelspadar - japansk & tysk
- Lacksprutor för grund, vattenbas, klarlack & luftklocka

Material som används under provet finns på skolan där yrkesprovet genomförs.

Yrkesprovsdagen

Yrkesprovsdagen genomförs under sju timmar plus en timmes lunch, dvs. som en vanlig arbetsdag.

Hur bedöms yrkesprovet?

Yrkesprovet består av nio delmoment, där varje delmoment bedöms som godkänt eller icke godkänt. Vilka delmoment som är godkända kommer att framgå på diplommet.

3. Så går yrkesprovet till

– steg för steg

Introduktion 1

Yrkesprovsskolan tillhandahåller de produkter och den utrustning som behövs för genomförandet av de praktiska moment som ingår i provet.

Produkterna är:

- tvättvätska
- spackel
- primer
- fyller
- baslack
- klarlack med tillhörande härdare och spädmedel

Utrustning:

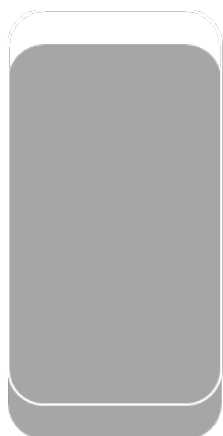
- spectrofotometer
- mixdator
- våg etikettskrivare.

Lackleverantörer

Introduktion 2

Alla deltagare får som utgångspunkt 4 provdetaljer (Pd), som ska användas under yrkesprovets olika praktiska moment. Samtliga detaljer märks på baksidan med namn och startkod.

Pd1: Sprutprovslåt för kulörbestämning

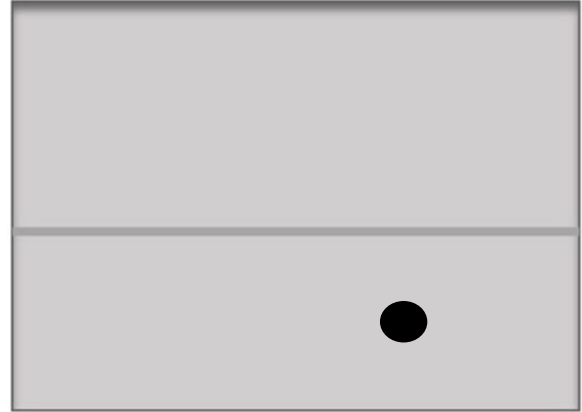

Pd2: Plastdetalj förlackerad med silver metallic Volvo 711 och klarlack. Förproducerad skrapskada.

Introduktion 3

Pd3: "Framskärm" förgrundad som en ny detalj (efterliknar fabriksgrund) med en förproducerad skada.

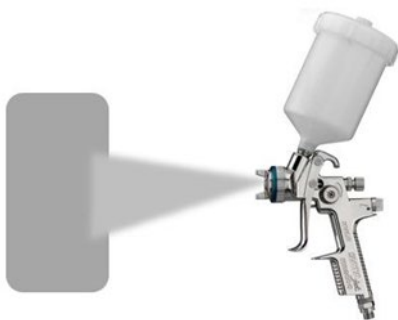
Pd4: "Dörr" förlackerad med silver metallic Volvo 711 och klarlack. Ska motsvara originallackering.

Del I Kulörbestämning

I del 1 ska provdeltagaren först med hjälp av Spectrofotometer mäta in kulören från en likare (förlackerad ”dörrpanel” Pd4) därefter välja ut rätt variant av baslackskulören med hjälp av mixprogram i dator. Den valda variantens kod och mixrecept skrivs ut och fästs på baksidan av sprutprovsplåten.

Den valda färdigblandade kulören sprutas sedan upp på sprutprovsplåten. (Pd1). Detta moment utföres samtidigt med andra lackeringsmoment i sprutboxen: del 4 och del 5. Efter tork så jämföres sedan färgprovet med likaren (Pd4) av domare. Detta sker med hjälp av dagsljuslampa.

Del 2 Spackelarbete

I del 2 ska provdeltagaren spackla och slipa spackel, dels på skrapskadan på plastdetaljen (Pd2) och dels på en fingerad skada på framskärmen (Pd3). Skadorna på detaljerna skapas med specialverktyg, som ger likvärdiga skador för provdeltagarna.

(Pd2)

(Pd3)

Framskärmen läggs på ett fast underlag och bucklan görs med hjälp av en tyngd och ett rör. Tyngden släpps genom röret från 23 cm höjd.

Del 3 Fyllerarbete

I del 3 ska provdeltagaren applicera fyller över skada på plastdetalj (Pd2) och hela plåtdetaljen (Pd3) samt efter tork slipa fyller på båda detaljerna.

(Pd2)

(Pd3)

Del 4 Maskering

I **del 4** ska provdeltagarna utföra maskeringsarbete på bil placerad i verkstadslokalen.

Maskering för lack av framskärm och utbättring framdörr.

TVå deltagare kan arbeta samtidigt, en per sida.

Tid: 45 min. Bedömning sker live.

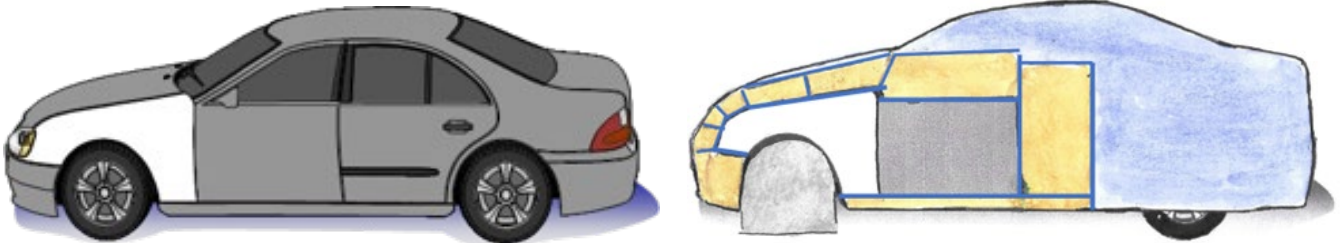
Maskeringsarbete enligt följande:

Invändig maskering av framdörr och dörröppning (B-stolpe, tröskel), motorhuv och framskärmkant.

Utvändig maskering med täckplast samt förstärkningsmaskering med papper runt lackytorna för att undvika genomslag och statiska ytor.

Vid bedömningen används bland annat tryckluft för att kontrollera maskeringen.

För vidare information om delmomentet; se bedömningsprotokollet.

Del 5 Topplack

I **del 5** ska provdeltagaren applicera baslack och klarlack på provdetaljerna enligt följande:

Plastdetaljen (Pd2) lackeras helt med baslack.

Sprutprovsplåten (Pd1) lackeras helt med baslack och klarlack.

Frams kärmen (Pd3) med slipad fyller och den förlackerade silverdörren (Pd4) är nu ett komplett lackobjekt. Dörren förbereds för utbättring av baslack. Här sparas ett område (50 mm blå tejp), som används för kulörkontroll från del 1.

Därefter lackeras frams kärmen med baslack och en utbättring görs på dörren.

Slutligen appliceras klarlack över samtliga provdetaljer.

Del 6 Lackuppbyggnad

Del 6 ingår i provdeltagarens praktiska moment under provets gång.

Vid två kontrollpunkter under provet och vid slutbedömningen så mäter man applicerade skikt som sedan jämföres med angivna värden i produkternas tekniska datablad (TDS).

Kontrollpunkt 1:

OEM grund innan applicering av fyller.

Kontrollpunkt 2:

Fyller innan applicering av topplack

Slutbedömning:

Topplack (bas+klarlack)

Del 7 Efterjustering

I **del 7** ska provdeltagaren utföra efterjustering inom ett bestämt område (storlek A4) på de färdiglackerade provdetaljerna (Pd3) eller (Pd4). Sker genom slipning och polering.

Områdets placering bestäms av domare.

Del 8 Hälsa och säkerhet

Bedömningen av **Hälsa och Säkerhet** sker under provets alla praktiska moment, **del 1–7**. Under valideringen läggs stor vikt i **bedömningen** att man använder rätt skyddsutrustning under aktuellt delmoment.

Provdeltagarens arbetskläder under hela provet	
Spackling	
Rengöring sprutor och spackelverktyg	
Slipning spackel	
Grundning	
Slipning grund	
Applicering topplack	
Polering	

Del 9 Teoriprov

Teoriprovet genomförs digitalt via MZ. För godkänt teoriprov krävs 58%

4. Tips och länkar

Tips inför yrkesprovet

Tips till provdeltagare

Förbered dig genom att titta på en [filmen om provet](#) och studera bedömningsprotokollet noga. Träna på att hantera de produkter som du har tänkt att använda under det praktiska provet.

Under provet - ta det lugnt, drick vatten och ät ordentligt. Då kan du lättare hålla fokus och undvika onödiga misstag.

Tips till yrkesläraren

Gå igenom alla moduler steg för steg, både teoretiskt och praktiskt. Låt eleverna själva bedöma de praktiska momenten utifrån bedömningsprotokollet för att få en egen förståelse för vilken kvalitet som efterfrågas.

Länkar

- [Transportföretagens hemsida](#)
- [Obligatoriska läkarintyget](#)
- [Lagkrav AFS 2014:43](#)

Ett material framtaget av Transportföretagen © 2025

